

סגולת האבנים וכוחה של תורה
הרה"ג רבי ינון גמליאל שליט"א

עשית חושן משפט מעשה חושב, רבוע יהיה כפול זרת רכו זרת רחבו ומלאת בו מלואת אבן ארבעה טורים אבן. והאבנים תהיין על שמות בני ישראל שתים עשרה על שמותם פיתוחי חותם איש על שמו תהיין לשני עשר שבט.

וביאר המפרשים שעל אבני החושן היו חקוקים מלבד שמות השבטים היו גם שמות האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ועוד התיבות "שבטי ישורון" על כל אבן שש אותיות, כך שבסה"כ היו שבעים ושנים אותיות, כנגד שם של בן ע"ב, ולהורות כי ששת ימי המעשה שבהם שבעים ושנים שעות תלויים בזכות שנים עשר השבטים והאבות הקדושים, ולהורות על קיום העולם שנברא בשבעים ושנים שעות כדכתיב עולם חסד יבנה, חסד עולה בגימטריא שבעים ושנים.

וכתב רבנו בחיי, שאותן שנים עשר האבנים הם עיקריות ושורשיות לכל שאר אבני החפץ שיש בעולם והם אבות לכולן, שאינם אלא ענפיהם ותולדותיהן של אותם שנים עשר האבנים, כל אבן סגולתה גדולה מאוד וכל אחת מתייחדת בכוחה שהטביע בה הבורא. ומתאר רבנו ומרחיב על כל אבן מה ייחודה ומה סגולתה, והקשר שלה עם אותו שבט שחקוק שמו עליה, הכל נעשה ונקבע בהשגחה עליונה וכוונה נפלאה. וידוע שהנושאם כשהוא בטומאה יתבטל כוחם אליו, או יתלש ואם ישוב ויטהר תחזור לכוחה הראשון כי כל אבן שואבת כח רוחני מעולמות עליונים. וכענין שאמר חז"ל אין לך כל עשב ועשב מלמטה, שאין לו מזל מלמעלה. וכשאדם בטומאה חוזרים הכוחות לשרשן ומתרוקנת האבן מסגולתה.

והתורה אומרת שכולם מושבצים זהב

יהיו במלואותם, והיינו שהאבנים יהיו מונחים על הזהב, והאותיות חקוקות על האבנים. הזהב יהיה בסיס לאבנים, והאבנים יהיו בסיס לאותיות והכסף והזהב הם חמדת בנ"א, והאבנים היקרות למעלה מן הזהב, שכן הדרך לעשות בסיס מן הדבר הפשוט לצורך דבר היקר. ונמצא שהזהב הוא פשוט זול לעומת האבנים שהוא נעשה בסיס לאבנים, והאבנים גופייהו נעשו בסיס לאותיות הקודש, שהם העיקר והחשוב שבהם נברא העולם והיו האותיות מאירות כשנשאלים ע"י הכה"ג, ואור זה היה יורד מן השמים אור רוחני מתלבש באותיות, ועי"ז מתבטל כוחו של עשיו הרמוז במדות של החושן, דכתיב "זרת ארכו זרת רחבו רבוע יהיה", וידוע שזרת היא חצי אמה, וא"כ אמאי לא כתיב חצי אמה אורכו וחצי אמה רחבו.

וביאר החיד"א בספרו נחל קדומים, שישראל נמשלו לאצבע אגודל דכתיב "ודגלו עלי אהבה", אל תיקרי "ודגלו" אלא גודלו עלי אהבה. וכמו שהאגודל אינו בסדר האצבעות אליו נפרדות מהם ועומדת במקום לעצמה כן הם ישראל הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב. והאצבעות רמז לארבע מלכיות, האצבע הקטנה היא זרת רמז לעשיו הבא באחרונה (גלות אדום) דכתיב על עשו הנה קטון נתתן בגויים, והיא זרת הקטנה שבכולן. ולמה נקרא זרת? שהיא ס"ח זרוע רמה תשבר, ר"ת ז"ת. לכן כדי לבטל כוחו נצטוו לעשות את החושן, זרת ארכו, שכל ארכו זרת. ובזה "זרוע רמה תשבר".

"זרת רחבו", מרמז על מה שאמר בגמרא בפסחים דף קיח: "עתידין מצריים וכוש שיביאו דורון למשיח, וכסבור שלא לקבל מהם, א"ל הקב"ה קבל מהם, ואף מלכות רומי שהיא עשיו סבורה ליתן דורון למשיח אמר הקב"ה

לגבריאלי גער חית קנה, געור בה ואל תקבל ממנה", וזה רמז בזרת שהוא ר"ת זבח רשעים תועבה, הרי שהחושן מבטל כוחו של עשיו. וכן מרומז שתיבת חשן אותיות נחש שהוא הס"מ שרו של עשיו. שבזכות קדושת החשן יתבטלו כל כוחות הטומאה, ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וגם זה מרומז בזרת שהוא ר"ת זרוע רמה תשבר שסופי תיבות הם רע"ה, רמז רומי עמלק המן. וכל זה ללמד על כוחה של תורה שעליה נאמר יקרה היא מפנינים, הם האבנים היקרות והתורה יקרה מהם וכל חפצין לא ישוו בה. שהתורה עולה על כל המעלות שכולה היא אותיות הקודש. וכמו שבאבנים צריך הנושאם להיות בטהרה, דאל"כ כוחן וסגולתן נעלמת, כך האדם הלומד ועמל בתורה צריך ללמוד בקדושה ובטהרה, שאז נעשה בסיס לאותיות ומושך כח רוחני מלמעלה. לתוך גופו ולכל העולם כולו שהרי אותיותיהם הם למעלה מן האבנים, וכשלומד בקדושה נחקקים האותיות על ליבו, וכמו שכתב "כתבם על לוח לברך", ועי"ז יש קיום לעולם ולכן אף שאין לנו לא כהן בעבודתו ולא חושן ואפוד מ"מ ע"י עסק התורה בקדושה מקבלים את השפע הרוחני ע"י אותיותיה הקדושות, שידוע שכולן הן שמותיו של הקב"ה. וכמו שדרשו בגמרא סוף מסכת מנחות דף קי. על הפסוק "זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולזבח השלמים", אמר רבא כל העוסק בתורה, אינו צריך לא עולה, לא מנחה ולא חטאת ולא אשם.

תורה הנלמדת בקדושה ובטהרה היא מכפרת, ואם האדם חלילה אינו בקדושה אינו ראוי להיות בסיס לאותיות הקדושות. הרי שאותיות פורחות באויר ונשארים גילין ריקים. ומכאן נלמד שסגולות הבאים שלא בקדושה אינו אלא מצד הסטרא אחרא ומגבירים כוחם שאין

משינת חכמים
מתורתם של רבותינו

כח הקדושה עומד על בסיס טומאה. כמו שכח סגולת האבנים מתבטל ונעלם כשנושאן אדם בטומאה ואם בכל זאת נעשית סגולה הרי שאינה אלא מכח הסט"א ומאריך הגלות.

ושם אשה גדולה הרב יונתן פנסקי

אחר מיטתה של מרת ברכה נדב ע"ה

א-מ-א .... אני לא מאמין שאני עומד כרגע בלוויה שלך!!!

זעקתו האדירה של אחינו המסור ר' שמואל (מושי) שליט"א היתה הצעקה של כולנו, הלב מסרב להאמין, החלל הוא בלתי נתפס והפצע הפתוח שותת דם.

כחתן טרי אמרתי שכדאי לעשות חתונה מהר (לפני פסח) ומבחינתה זה מה שהיה, עזבה את העבודה ותוך חמשה שבועות הכל היה מוכן, לא היה חסר דבר, ורק אדגיש שמורי חמי שליט"א לא היה צריך לעשות כלום, מעולם לא ביקשה ממנו כלום, רק נתנה את כל התנאים ללמוד.

נהנתה מכל דבר בחיים, אין דבר פשוט, הכל מיוחד, נהנתה מכוס קפה, פרוסת עוגה, שמש זורחת, חיוך של ילד, מילה טובה על ילד, כל דבר הוא סיבה למסיבה והכל מיוחד, פשוט לחיות את החיים בכל המשמעות אדם חי ושמה.

כל אחד נהנה לבוא, הבית תמיד היה שמח ורגוע בלי לחץ, תמיד התפעלתי מהרגוע האדיר בכל זמן, ערב שבת, ערב חג, ערב חתונה, אין מושג של לחץ הכל רגוע אתה

זו? האם לא ראו אותם ומופתים באדמת בני חם? הרי זכו ל"ותעל שוועתם אל האלקים", ושלא להם את משה בחירו כדי לפדותם. ואז, "ויאמן העם כי פקד ה' את עמו". אחר-כך הכה את המצרים לעיניהם, שידד את מערכות הטבע, ראו כל זאת לנגד עיניהם. ואם "ידעו מצרים כי אני ה'", קל וחומר בן בנו של קל וחומר **שהיתה ידיעה זו גם נחלתם של ישראל.**

ונראה שידעו אלו לא נשתרשו דיין בליבם, שכן במעמד הר סיני נגלה ה' בענן כבודו, ויצא קול ה' בכח קול ה' בהדר. ושמעו כולם מפי הגבורה: "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים". אין ידיעה נעלה מזו! שאין אחרי פקפוק.

ובכל זאת אחר המעמד הגדול של מתן תורה, היצטוו לעשות את המשכן. מדוע, ולשם מה? התשובה: "וידעו כי אני ה' אלוקיכם, אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים". וכי עד כה לא ידעו זאת? אלא **מוכח מאן באופן הברור ביותר, שאין גבול לכיסוס הידיעה. וככל שהיא חושית יותר היא מושרשת יותר.** אין ערוך להבדל שבין ידיעה הנרכשת ע"י שמועה, לבין זו המומחשת לנגד העינים. זהו ערכה הלא יסולא בפז של ראיית השראת השכינה בתוכנו, בגילוי ובפרסום שאין לו אחר ורע בעולם כו!

זה היה ייעודו של המשכן, לאפשר התרשמות תמידית מעמוד הנסים, מעמוד אש ענן וערפלי טוהר ומקול מדבר מבין הכרובים ובקרבנות העולים לריח ניחות. בימינו אנו, מסיים הגר"א שר ואומר, **השכינה שורה בהיכלי הטוהר של הישיבות!** על כן נדרשים אנו לנהוג שם כבוד ובמורא גדול כמו בבית המקדש. ואשרי המשכיל ומבין ומרגיש זאת!

דרך קבלת אדם חשוב, שהיא נתינה והנאה לנותן]. נמצא שמהלך זה של הטבה ונתינה על ידי זה שהקב"ה כביכול מקבל את עבודת האדם וכל מה שנותנים לו - היא תכלית כל יציאת מצרים. כלשון הכתוב: "וידעו כי אני ה' אלוקיכם, אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לשכנו בתוכם".

במקדש ובישיבות מומחש השראת השכינה בישראל

אחרי מתן תורה, אומר הגר"א שר זצ"ל בספרו "לקט שיחות מוסר", היצטוו ישראל לבנות את המשכן. מדוע? - "וידעו כי אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים". וכי עד כה חסרה להם ידיעה

הרמב"ן מגלה בפרשתנו דבר שהוא מגדירו כ"סוד גדול", והיינו שהשראת השכינה בישראל היא "צורך גבוה". **הגרש"ז ברוידא** זצ"ל מגלה בספרו "שם דרך" טפח מסודו של הרמב"ן, ומלמדנו **שהשראת השכינה בישראל, אשר תכליתה הוא הברכה והשפע הגדולים ביותר שיכולים להיות!** רצה הקב"ה שנתנה נדירה ומיוחדת זו, לא תגיע אלינו במהלך שיגרת של נתינה באופן הפשוט מהנותן למקבל. אלא שתהא זו השפעה ונתינה בדרך זו, שהוא כביכול צריך ומקבל מישראל במה שהוא משכן שמו בתוכם.

בדומה לזה מצאנו שהקב"ה, כביכול, הפץ ומקבל מישראל שיר ושבחה הלל וזמרה - זהו חסד ונתינה שאין להשיגם. ובזה מקבלים אנו שפע וברכה, בבחינת המלאכים שמתגדלים ומתגברים על ידי זה, שהקב"ה מקבל מהם את כתר.

ברור שהס מלהזכיר ולומר, שיש להקב"ה כביכול צורך ותועלת בקיום המצוות, ובמה שישיראל משבחים ומברכים את השם הגדול. וכמו שמביא הרמב"ן מהירושלמי, **שכל מהות ותכלית קיום המצוות נועדו לצורך האדם,** "למנוע ממנו נזק או אמונה רעה או מידה מגונה, או לזכור הנסים והנפלאות הבורא יתברך לדעת את ה'". ודבר פשוט הוא שאין להקב"ה כל צורך בעבודת האדם, **וכל מהלך זה ש"העבודה צורך גבוה", הוא מחסדו הבלתי משוער של הבורא.** שבמה שהוא מתרצה לקבל מאתנו, יש בזה הנאה והטבה מופלאים [על

הבאת מלח על השולחן בסעודה הרב ישראל ארלנר

ד' טעמים בהבאת המלח על השולחן

[א] המ"ב [סי' קס"ז ס"ק כ"ז] כתב, כדי שתהא הפת נאכלת בטעם משום כבוד הברכה. אולם השו"ע כתב שבלחמים שלנו שיש מלח, בטל טעם זה, כיון שעי"ה המלח שיש בלחם, הפת נאכלת בטעם.

[ב] הרמ"א [שם] כתב, כי השולחן דומה למזבח והאכילה כקרבן, ונאמר על כל קרבן תקריב מלח. ולכאורה לטעם זה היה ראוי ליטול מעט מלח ביד ולהניח על הפת וכמו שהיו עושים הכהנים במליחת הקרבנות, כדאיתא ביחזקאל [פרק מ"ג, כ"ד] "והשליכו הכהנים עליהם מלח".

[ג] עוד כתב הרמ"א [שם] שהמלח מגן מן הפורעניות, וכדאיתא במדרש כשישראל יושבים וממתינים זה את זה עד שיטלו ידיהם והם בלא מצוות, השטן מקטר עליהם, וברית מלח מגן עליהם. [ועיין בשו"ת משנה הלכות ח"י סי' מ"ח כמה ביאורים בדברי מדרש זה, מה מקטר השטן, ואיך ברית המלח מגן על הקטרוג].

[ד] המ"ב [שם ס"ק ל"ג] כתב בשם המקובלים שיש לטבול פרוסת המוציא במלח ג' פעמים. ומקור הדברים הוא בדברי האר"י [שער המצוות פרשת עקב דף מ' ע"ב] ושם כתב דהטעם לטבילה זו היא להמתיק הגבורות [המלח] עם החסדים [הלחם]. וביתר ביאור כתב הכף החיים [סי' קס"ז ס"ק ל"ז] שלחם זה אותיות מלח ובגימט' 78 כמנין ג' פעמים הויה, ולכן אנו מטבילים ג' פעמים דייקא, כדי להמתיק את ג' הוויות ולהפוך אותם מדין

לחסדים.

טיבול הפת בסלטים

מצוי הרבה פעמים בעיקר בשמחות, שאין מלח על השולחן, והשאלה היא האם מועיל לטבול הפת בסלטים שיש בהם מלח?

ובאמת לפי הטעם הראשון שיש מלח בלחמים שלנו, אזי אין טעם לטיבול זה. וכן לטעם השני שעל קרבן תקריב מלח - וכן לטעם השלישי שהוא מגן מן הפורענות, ג"כ אין תועלת בטבילה בסלט, כיון ששם זה היה מלח ממש ולא מלח הבלוע בתוך סלט. ולטעם הרביעי שמטבילים כדי להמתיק החסדים בגבורות ג"כ י"ל שמלח הבלוע לגמרי בסלט אינו חשיב גבורות. ועיין עוד בפסקי תשובות [סי' קס"ז הערה 48] שתמה ג"כ על מנהג העולם שמטבילים הפת בסלטים.

טיבול במלח בליל שבת

לכאורה לפי הטעמים הנ"ל צריך לטבול פרוסת המוציא במלח גם בליל שבת, וכפי שנוהגים רוב העולם. וזה דלא כהחתם סופר [מנהגי החת"ס פ"ה אות י"ב] שסבירא ליה שלא יטבול בליל שבת במלח. עיי"ש שניסו לבאר טעמו.

זכורני ששמעתי מפי פרופ' מרצבך ז"ל מחיפה, שהיה יהודי יר"ש, ובניו למדו בישיבה בכפר חסידים, שאמר לבתו "אשה כשרה שמה תמיד מלח על השולחן" - דהיינו שלא רק לטבל הפת במלח, אלא תמיד יהיה מלח מונח על השולחן.

י"ל ע"י
משנתה של תורה - רכסים ©
054-846-8706
Mishnatar@gmail.com
153-4-653-1557

לרפואת
יוסף משה בן אורה | יצחק בן תמר
בתושח"י

זמני היום - לאופק רכסים

10:05 ..... ס"ז תפילה	16:51 ..... הדלקת נרות
11:54 ..... חצות	06:25 ..... נץ החמה
17:22 ..... שקיעה	08:24 ..... סוזק"ש מג"א
18:00 ..... צאת ש"ק וי"ט	08:33 ..... מג"א - 72
18:34 ..... ר"ת	09:10 ..... גר"א

זכנו לקבל שבתות מתוך רוב בריאות ושמחה

לקוחות כללית ברכסים, לשירותכם מוקד שבת מרפאות סביון, רח' סביון 40 טל'. 04-6641025

שעות פעילות
ליל שבת 20:00-18:00 | שבת 12:00-8:00

לשירותכם, מנהל קשרי קהילה ברכסים:
הרב דני בוקובזה 054-8457898

שגמלו אתו.

שמעתי שאמרו להרב שך זצ"ל, שרבי עזרא ברזל לא לוקח את התרופות שהוא צריך לקחת וזה סכנה בשבילו, הוא השיב, שכעת אין לו כוח ללכת אליו, אך כאשר הוא יפגוש אותו הוא יגיד לו, פתאום הסובבים ראו שהרב שך לובש את החליפה וקם ללכת, המה ראו כן תמהו מה קרה, הסביר להם הרב שך, נזכרתי שלפני עשרים שנה הוא עשה לי טובה, אז אני צריך ללכת. צריך להבין מה הפשט, אם לא היה לו כוח, אז איך הוא הלך, אלא כנראה הרצון להחזיר לו טוב נתן לו כוח.

על רבי חיים עוזר מסופר, שבא אליו אורח בסוכות, אמר לו רבי חיים עוזר שהוא מצטער ופטור מן הסוכה, לכן יביאו לו אוכל לסוכה, אך כעבור מספר דקות הנה הוא רואה שרבי חיים עוזר בא, לתמיהתו, אמר לו רבי חיים עוזר: מצטער פטור מן הסוכה אבל לא מהכנסת אורחים.

יש כאלו שזה מאוד נפוץ אלו המשיבים רעה תחת טובה, אומרים שהחתם סופר התבטא: איזה טובה עשית לפלוני שהוא כל כך משתדל להרע לי. מה ההסבר בזה, מדוע באמת משיבים רעה תחת טובה, מסביר הקהלות יעקב בספרו על התורה 'ברכת פרץ', שיש כאלו שאינם מסוגלים להרגיש שהם משעוברים למישהו להכיר לו טובה ולהשתעבד לו, ממילא הטובה שפלוני עשה להם היא רעה, לכן הם מחזירים רעה תחת רעה.

לכולם מועילה לשון עדינה.

מוסיף רבינו יונה, ש'מבין' אינו דומה למי שהוא נבון, כי נבון, זה מי שהוא חכם ובעל ידיעות רבות ומתוך כך הוא מבין דבר מתוך דבר, כזה אדם לא זקוק לגערה, אבל 'מבין' זקוק לגערה, רק כיון שהוא רוצה לשמוע ויש לו לב לקבל את הדברים, הגערה תשפיע עליו.

כולנו רוצים להיות 'מבין', אז אנחנו צריכים להוכיח שגערה מועילה לנו. פעם רבותינו היו גוערים חזק, הם היו גוערים רק באלו שבאמת רצו. מסופר על הסבא מסלובדקא שנכנס אליו אחד מטובי תלמידיו, הסבא עמנם את האור בחדר וצעק עליו: אסור להסתכל בפני אדם רשע, צא מביתי, הנוכחים היו בהלם. אותו תלמיד סיפר לאחר מכן, שזה מאוד השפיע עליו לטובה. פעם, אצל אלו שרצו לקבל דיברו אליהם בחריפות. רבי יצחק הוטנר אמר לי פעם: היום כשרוצים לדבר עם בחור, צריך לקחת בחשבון, שבעצם הוא סובל מרגש נחיתות ולא לדבר אתו בחריפות.

"משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו" (יז,י)

מי שבמקום להשיב טובה משיב רעה, גדול עווננו מנשוא, לכן 'לא תמוש רעה מביתו'. פסוק זה קשור לפסוק הקודם, קודם למדנו להתרחק מהכסיל בעת מריבה, עתה מוסיף שלמה ללמדנו סיבה נוספת מדוע להתרחק מהכסיל, כי אצלו באותו זמן שהוא רב, לא אכפת לו מכל הטובות

"מכסה פשע מבקש אהבה וְשָׁנָה בְּדָבָר מִפְּרִיד אֵלוֹף" (יז,ט)

בפסוק זה אנו לומדים איך לקנות חברים, מי שמבקש 'אהבה' - אהובים ורעים, 'מכסה פשע' - יסכה פשעי חברו ועובר על מידותיו. אבל מי שהוא קפדן על דיבורי חברו שדיבר שלא לרצונו ושלא לכבודו, אפילו שבסוף לא הגיע לו שום נזק, אלא הוא רק דיבר, בכל זאת לאחר אותו מקרה הוא מזכיר לו שוב ושוב את דיבורו ומאשים אותו בכך, 'מפריד אלוף' - הוא מפרק את אהביו ממנו, וכל שכן שלא ימצא אהובים וחברים. **מי שרוצה לחיות עם חברה**, אינו יכול להיות קפדן, ואפילו אם דיברו לא בדיוק כפי שרצה, הוא צריך לדעת שאין ביכולת האדם לשקול כל דיבור ודיבור שיוצא ממנו.

"תחת גערה במבין מהכות כסיל מאה" (יז,י)

שורש המילה 'תחת' הוא מלשון ירידה, כלומר הגערה יורדת ושוכנת רק בתוך לב של מבין. כדי שאדם יהיה בדרגה של 'מבין', מחדש רבינו יונה שצריך שתי מעלות, לרצות לשמוע את הדברים, וכן שיש לו לב להבין את הדברים. רק מי שיש לו את שתי מעלות אלו, הגערה יכולה לשכון בליבו ולהשפיע עליו. ולהיפך, מי שהוא 'כסיל', יכול להיות שהוא אדם כשרוני, אבל הוא לא רוצה לשמוע, כמו שכתוב "לא יחפוץ כסיל בתבונה", כזה אדם, גערה לא תשפיע עליו, **אין לו תקנה אלא במכות שמיגיעות לו**, כמו שאמרו בספרי המוסר: 'אין תקנה לנבלים, כי אם בהכנעה ובזיון' - לא

החילוק בין 'מענג את השבת' ל'מענג עצמו בשבת'
הרב דוד לובינר זצוק"ל

והנה מסתבר כי בשעה זו כבר היה בית יוסף ערוך ומוכן לכבוד השבת. ומי הוא זה אשר יסכים לשוב ולהתעסק בנקיון דג, תיבולו ובישולו, בשעה שכבר על הכיריים ערוכים וסודרים כל תבשילי השבת? רק אדם אחד. מי שהמלך סועד אצלו. אדם כזה בודאי ישמח כל אימת שימצא דבר נוסף לכבד בו את סעודת המלך. והנה, אצל יוסף לא היה זה מקרה יחיד, כי העידו בו מכריו "דרגיל דזבין", כך היה מנהגו דרך קבע, שהיה מוסכם אצלו לטרוח בכל עת להוסיף בתענוגי השבת. זהו חלק נוסף המוכיח על עונג שבת. ההתמדה בזה. כי לעונג עצמו אין העיתים שוות, פעמים יטרח ופעמים לא, אבל מי שמוכן לכך בתמידות, זהו סימן מובהק כי לכבוד שבת הוא עושה.

אדם ההולך בדרך זו (כל חד לפום דרגתו), בודאי מצוה היא לו שיתענג בתענוגים, אדרבה, זו עיקר המצוה, שיתענג בעצמו - אבל לכבוד השבת.

ולסיום נבוא בהודאה וברכה למו"ל והמסייעים, המקיימים כל הנ"ל - במעדי התורה, הם שהסכימו בעצמם לטרוח טרחה יתירה, בהתמדה מופלאה, מידי שבת וחג, להגיש לפני קהילתנו הקדושה מטובי המעדנים, המתבשלים כאן ברכסים, ומוגשים בכלים כ"כ נאים. שיזכו לברכת ה' "התענג על ה' - ויתן לך משאלות ליבך".

הסעודה, שאל רבינא את רב אשי והא מחזי כרעבתנותא, א"ל כיון דבחול אין עושה כן, רק בשבת, לא מחזי כרעבתנותא. ולמדנו מזה גם לעניינינו, שכל שאינו מתענג בחול כתענוגי השבת, מוכח דלכבוד שבת הוא עושה.

ב. רבה בר"ה נזדמן בשבת לבית רבה בר"ה, הגישו לפניו מאפים משובחים ביותר, שאל להם "כלום ידעתם שאגיע לכאן", השיבוהו "כלום חשוב לנו אתה מן השבת? לכבוד שבת עשינו, ולא ידענו שתבוא". מבואר שכבוד שבת שאין בה אורחים, כשבת שיש בה אורחים (והרב יש ללמוד מזה).

ג. רבי אבא היה טורח לרוץ אצל י"ג טבחים לקנות בשר מכולם, והיה רץ מטבח זה ומביא הבשר למשרתיו, ומזרזם בהכנתו, וחוזר אצל טבח אחר ושוב אל משרתיו וכן הלאה, והוציא ע"ז כסף רב, וכ"ז בשביל לטעום בשבת מן המובחר. והנה מדרך העולם שיש גבול כמה מוכן האדם לטרוח לתענוגי עצמו, והרבה מעבר לזה הוא מוכן לטרוח לכבוד מאורע חשוב, ור"א הסכים בעצמו לטרוח טרחה עצומה מידי שבת בשבתו, מה שאין אדם טורח כן לתענוגי עצמו.

ד. יוסף מוקר שבי- המעשה מפורסם. ומבואר בגמ' שהעלו הדג סמוך לשבת, ושאלו מי יקנה עכשיו, אמרו להם לכו אצל יוסף שהוא רגיל בזה.

א"ר יוחנן משום רבי יוסי כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים וכו'. רנב"י אומר ניצול משיעבוד מלכיות וכו'. א"ר יהודה א"ר כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו וכו' (שבת קיח). וכבר דקדקו בספה"ק לישנא ד'מענג את השבת', דמשמע ולא 'עונג עצמו בשבת' [עי' ספר בינה לעיתים (דרוש ע"ד) וז"ל 'כי המרבה לאכול ולשתות למלא בטנו וכו' לא יקרא מענג את השבת אלא מענג את עצמו', עכ"ל. וכן הגר"א (ישעיה א, יג). (ויש להעיר דבר"ף הגי' 'המענג עצמו בשבת'), ואלם ע"י בביה"ל עה"ת (ס"פ תרומה) שמביא מהזוה"ק 'זריתי פרש חגינם ולא פרש שבתכם', ומפרש דבאכילה של שבת גם אם מכוון לתענוג, למצוה יחשב].

ויש שיישבו בזה סתירת המימרות א. "לון עלי ואני פורע" ב. "עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות". ד"שבתך" היינו לצרכך, ו"על" היינו לכבוד השבת (ואמנם עפ"י הפשט רבו הפירושים, ועי' תוס' ביצה ט"ו ד"ה לון).

ואכן, כדרשה זה יפה מאוד, אבל במציאות זה קשה, כי ודאי עונג שבת עפ"י פשוטו הוא במאכל ובמשתה, וא"כ כיצד ניתן להגדיר איזהו עונג שבת ואיזהו עונג עצמו. ונראה דזה יבחן בכמה אופנים, וכולם עפ"י הסוגי' בשבת (ק"ז - ק"ט):

א. ר"ז היה בוצע פרוסה גדולה המספיקה לכל

זה ר"ת של שמו, ואמנם כרך זה אין ניתן להשיגו כאשר נחפז הוא עובר להוצאתו, בכ"ז יש במאורות כרך אחד ואין להוציאו, ולא לדחוף.)

ויש שם (עמ' תתקל"ז) בשמו פנינה נאה על ברכת התשובה שחתימתה "הרוצה בתשובה" ושאל הגרמ"ד שאין זה שווה למטבע חתימת שאר הברכות שחתימתם מענין הבקשה, וכיון שהבקשה היא שיחזיקנו היה על החתימה להיות המקבל בתשובה, וכי"ב, ומבאר שלעשות תשובה שלמה הוא דבר קשה וכמעט בלתי אפשרי כי צריך כמ"ש הרמב"ם עד שיעיד עליו יודע תעלומות וכדו', אך כיון שהקב"ה רוצה בתשובה אינו בא בטרוניא עם בריותיו ואם עשה תשובה בכל כחו כבר חפץ בו הקב"ה ומקבל את תשובתו ועל ענין זה אמר הרוצה בתשובה.

ו. לרגל סיום מאמרי השבועיים

לרגל סיום סדרת המאמרים יש לחזק בקרבנו שוב את דברי האגלי טל (שיאר-צייטו חל בשבת) בהקדמתו, כי העוון הזה תיקונו רק ע"י עמל התורה והדבקות בה. ונוסיף ע"ז מדברי מרנא הגרמ"א זיע"א באבן שלמה (ב.ה) "וא"א להרוג את היצה"ר אלא בתורה" וכך בפי" הגרמ"א בתיקון"ז (לג) ע"ד הזהר: "זאת נפש איוב יקלענה בתוך כף הקלע והאי קלע היא היא סיני דביה אישתמעו שבעין קלין" וביאר "האי קלע הוא סיני ר"ל שא"א להרוג את חויה דהוא יצה"ר אלא בתורה ואם פגע בו מנוול זה משכהו לביהמ"ד, בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, דביה אישתמעוון שבעין קלין ר"ל ע"י סיני גימ' קלע".

ומוהר"ב (אף הוא תלמידים לו פה) בשיחות הר"ן (ז) "הוכיח את אחד על התמדת הלימוד ואמר לו מדוע לא תלמד מה תפסיד בזה? הלא תקבל עוה"ב על הלימוד!" וא"צ לומר כשהתורה מראה אהבה לאחד אז אין רוצה כלל עוה"ב רק שרוצה את התורה בעצמה וכו' ודע שהגדולים שהיו בדורות שלפנינו וכו' לא היו יודעים שום כוונות ואעפ"כ היו יכולים לעשות מופתים רק ע"י לימוד התורה"ק" וכו' ע"ש.

ז. לאות פרידה - ראשי תיבות

ראשי תיבות לרגל הפרידה ממאמרי השבועיים, שובב ר"ת: שמחים בצאתם ושישים בבואם.

שְׁדֵי-י עֲשִׂינוּ אֶת שְׁלֹנֵנוּ תִקְוֵי עֲשֵׂה אֶת שְׁלֹךְ / אֶל תִּשָּׁבַע עֲמָנוּ בְּדִין מְדַבֵּר וּמְחַבֵּר מִלְּטוֹנוּ / תִּיקַר נִפְשֵׁנוּ בְּעֵינֵינוּ יְ-ה מְחַל לְעוֹנֵתֵינוּ (סליחות שובב"ם תצוה, סידור אוצר התפילות)

בְּנֵה עֵינֶיךָ כִּימֵי עוֹלָם / נִפְא מְזַבְּחֶךָ הֵיכַל וְאוֹלָם! / הוֹדָה וְשִׁבְחָל שֶׁם יַעֲבֹדוּךָ כְּלָם / וְיִתְגַּדֵּל שְׁמֶךָ מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם (סליחות שובב"ם תרומה, סידור אוצר התפילות)

תוכן: א. בגדי כהונה מכפרים ב. רק עם תשובה ג. קריאתה כבנינה - הפטורה ד. שומו שמים ה. ישורון החדש ו. ז. לאות פרידה - ראשי תיבות

תשובה!

ג. קריאתה כבנינה - הפטורה

נאמר בהפטורת השבוע (יחזקאל מג) אתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית וגו' ובס' הרי בשמים (עה"ת. להר' שכנא צבי המגיד מנמירוב, תלמידו של המאור עיניים) וז"ל:

וזהו אתה בן אדם הגד לבית ישראל את הבית הראשון שחרב בעונותיהם איך היה מכוון נגד עולמות עליונים וכו', וכשיכלמו מעונותיהם יתקנו ומדודו מדה כנגד מדה וכו' אחת לאחת למצוא חשבון, ואחר שיכלמו מעונותיהם אשר עשו הודע אותם צורת הבית העתיד וכו' איך הוא מקביל נגד עולמות עליונים וכתוב אותו לעיניהם כדי שיהיו נגד פניהם תמיד ויהיו עוסקים בתורת בניינו וישמרו אותה, כלומר **שיזהרו שלא יפגמו את עצמם כי הם בעצמם המקדש**, וכו' ועשו אותם כלומר את עצמם יעשו מקדש, ואיך יהיה זה לכך קאמר הנה זאת תורת הבית כל העוסק בתורת בנין הבית כאלו בונה אותו ודו"ק.

מקור הענין שקריאתה כבנינה מתחומא (צו) אמר יחזקאל לפני הקב"ה אנחנו בגולה ואתה אומר לי לילך להודיע לישראל צורת הבית, וכי יכולים הם לעשותו הנח להם עד שיעלו מהגולה וכו' אמר לו הקב"ה ובשביל שהם בגולה יהיה בנין ביתי בטל גדולה קריאתה בתורה כבנינה לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית ואני מעלה עליהם כאילו הם עוסקים בבנין הבית.

ובמלכ"ם עה"פ הנ"ל ביחזקאל כ' גם כעין הנ"ל שבנין הבית תלוי בבנין נפשם שבית ישראל המה הם הבית והבית תלוי בהם כלשונו.

ד. שומו שמים

כ' במשנת רבי אהרן (מוסר ג, קנז) ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים וכו' יש רבים הנמנעים מלדבר בזה מטעמי צניעות שומו שמים דבור פרוץ וירוד בכל העיניים בהלבשה במרחצאות ובריקודים וכו' בריש גלי ולא יתבוששו ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו נגד הצניעות היש לך הטעיית היצר גדולה מזו וכו' ע"ש.

ה. ישורון החדש

יצא לאור בימים אלו ישורון כרך מ"ד ספר זכרון להגאון הגדול רבי משולם דוד סולובייצק זצ"ל (תלמידים לו פה רד"א כמשל, ושמא משמים כיוונו שיהיה זה כרך מ"ד באשר

הַשִּׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁבַּח אֶמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם שֶׁלָךְ הוּא הַשִּׁיבֵנו, אֲמַר לָהֶם שְׁלָכֶם הוּא שְׁנַאֲמַר שׁוּבוּ אֵלַי וְאֶשְׁבַּח אֱלֹהֵיכֶם נְאֻם ה' (איכ"ר ה, כא)

א. בגדי כהונה מכפרים

יומא עב: אלמלא בגדי כהונה לא נשתתיר משוואיהן של ישראל שריד ופליט. ופירש"י שרד לשון שריד שעי' הבגדים מקריבין קרבנות המכפרים על ישראל. אבל המהרש"א מבאר שבגדי כהונה עצמן מכפרים כמו קרבנות.

ואי' בזבחים פח: בגדי כהונה מכפרים על ג' עבירות ועל לשה"ה, וידוע מהזה"ק ועוד ספרים שהעוון הידוע מורכב מכל העבירות הנ"ל.

ובערכין טז. אז"ל: "אמר ר' ענני בר ששון למה נסמכה פרשת בגדי כהונה לפרשת קרבנות לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין, **כתונת** מכפרת על שפיכות דמים דכתיב ויטבלו את הכתנת בדם. **מכנסים** מכפרים על גילוי עריות דכתיב ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה. **מצנפת** מכפרת על גסי הרוח כדרבי חנינא דאר"ח יבא דבר שבגובה ויכפר על מעשה גובה. **אבנט** מכפרת על הרהור הלב אהיכא דאיתיה דכתיב והיה על לב אהרן. **חושן** מכפר על הדינין דכתיב ועשית חושן משפט. **אפוד** מכפר על עבודה זרה דכתיב אין אפוד ותפרים. **מעיל** מכפר על לשון הרע אמר הקב"ה יבא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול. **ציץ** מכפר על מעשה עזי פנים כתיב הכא והיה על מצח אהרן וכתביהם תם ומצח" וכו'.

ובשטמ"ק (שם יא) כ' שאבנט מכפר על הרהור הלב כי הוא נגד הלב באשר האבנט היה מקיף ל"ב פעמים.

בשבת זו שקוראים פ' תצוה יתקיים בס"ד ונשלמה פרים שפתינו ויכפר עוונותינו.

ב. רק עם תשובה

ובסנהדרין לז: מיום שחרב ביהמ"ק אף שבטלה סנהדרין ד' מיתות לא בטלו, והק' תוס' שם מדוע נאמר רק על מיום שחרב הלא גם בזמן הבית ה"ה אם לא הייתה התראה ועוד, ע"ש, ובסוה"ד ת' להחידוש שבזמן ביהמ"ק הבגדים כיפרו ולכן אין מיתה. והוסיפו: מיהו ה"מ כשעשו תשובה.

והיינו שגם בגדי כהונה המכפרים הוא דוקא עם

>>> המשך מעמ' 1

יכול לבוא לאכול, לדבר, ויתנו לך את כל החיוך והשמחה, כבוד האדם הוא ראשון במעלה ותמיד היא נתנה את כל ליבה למי שמולה.

כל בקשה מתמלאת ותמיד זה היה "על הדרך" שאלתי איפה קונים משהו ולמחרת זה היה אצלי ארוז ומסודר כי "בדיקו עברתי שם..."

את כל כולה נתנה ואת עצמה לא ראתה, מכח הנתנה היא פשוט התמלאה.

בעלת אמונה פשוטה ובטוחה, הלכה

לא העירה לי וכך אומרים כולם וגם כל הילדים לא היה מושג של הערה למרות שהיה ברור תמיד מה היא רוצה שנעשה וישמח אותה אבל היא מעולם לא אמרה את זה.

לא הטיפה לשום דבר ולא היו שיחות מוסר אלא הכל היה בבחינת "הוא היה אומר" בהליכותיה.

מסרה כל אשר לה וכל רצונה על לימוד התורה של אבא שליט"א ושל כל אחד מאיתנו, נתנה את כל האפשרות ללמוד אבל מעולם לא אמרה למישהו למה

תמיד עם השם ודיברה איתו על הכל, ובטחה בו בכל ליבה אפילו במחלקה במצב גופני חלש מאוד אמרה לי שהיא אוהבת את השם והוא עושה רק טוב

הישרות בכל דבר, הדרך תמיד ברורה, פשוט בכל התייעצות אין שום ספק וידעה לענות לכל אחד כחפץ ליבו ולכל אחד תשובה אחרת שמתאימה לו באמת ולכן תמיד היתה עמוסה בטלפונים של התייעצויות וידעה לשמור על פרטיות האנשים ולא סיפרה שום דבר אישי.

לא נתנה ביקורת מ-ע-ו-ל-ם, אישית

אתה לא בכולל?

*

היריעה קצרה ובעז"ה בל"ג יהיה המשך נרחב בספר שיצא לע"נ ונבקש מכל מי שיכול לשלוח כל דבר סיפור עובדה זכרון מכתבים ושיחות שמסרה לידי המשפחה או למייל:

nanimadav9@gmail.com

ונזכה לקיים הפסוק "החודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב"